

Lappo, Irina

"Fol'klor i knižnost' : mif i istoričeskie realii", Olga V. Belova, Vladimir Ja. Petruchin, Moskva 2008 : [recenzja]

Etnolingwistyka 21, 371

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Skrytye smysly v jazyke i kommunikacii. Sbornik statej, red.-sost. I. A. Šaronov, Moskva: Rossijskij gumanitarnyj universitet, 2007, 250 s.

Tom poświęcony jest sensom ukrytym, tj. obecnym *implicite* w wypowiedziach językowych, stanowiącym według słów redaktora „podwodną część góry lodowej” komunikacji międzyludzkiej, dotychczas niedostatecznie opisanej w literaturze lingwistycznej: presupozycjom, implikacjom, aluzjom, konotacjom stylistycznym, emotywnym, kulturowym i in. Autorzy artykułów identyfikują i analizują sposoby przekazu niejawnych informacji zakodowanych w języku oraz zarejestrowanych w wypowiedziach. Tom został podzielony na dwie części: w pierwszej omówiono typy sensów ukrytych i przeanalizowano ich przypadki, w drugiej zaś znajdują się artykuły poświęcone sposobom ich wyodrębniania z wypowiedzi. Omawiane są m.in.: obecność aluzji w dyskursie chińskim, ukryte sensory w konfrontacji przekładowej (rosyjsko-polskiej), „zbyteczne” czasowniki w tekstach włoskich, ukryta dialogowość wyrazów złożonych, funkcje wykrzykników w komunikacji, użycie sensów ukrytych w taktyce i strategii gier językowych, operatory grzeczności w dyskursie. Rozważa się także możliwości lingwistycznego badania sensów ukrytych.

RL

Olga V. Belova, Vladimir Ja. Petruchin, *Fol'klor i knižnost': mif i istoričeskie realii*, Moskva: „Nauka”, 2008, 263 s.

Książka poświęcona jest problematyce oddziaływania na siebie słowiańskiej kultury piśmienniczej i folkloru, recepcji fabuł książkowych w kulturze ludowej, zachowania archaicznego dziedzictwa w ramach chrześcijańskiego paradygmatu kulturowego, przystosowania elementów innych kultur do słowiańskiej tradycji narracyjnej, a także kształtowania się „folklorystycznej” koncepcji historii. Monografia przybliży wyniki kompleksowych badań nad słowiańskimi opowieściami ustnymi i pisanymi legendami, podejmującymi szeroko rozumianą tematykę „historyczną” (wydarzenia i postacie biblijne, mitologiczne oraz historyczne). Książka składa się z czterech rozdziałów: w pierwszym, pt. *Od mitologii do historii*, omawiane są motywy i wątki biblijno-kosmogoniczne; rozdział drugi pt. *Historia i folklor: metamorfozy i wersje* przynosi problematykę związaną z osobami i wydarzeniami historycznymi włączonymi do kontekstu biblijnego; w rozdziale trzecim – *Piśmiennictwo a folklor: fabuły i obrazy* pokazano relacje między folklorem a tradycją piśmienniczą; w ostatniej części analizie zostały poddane źródła pisane i świadectwa folklorystyczne, dotyczące stereotypów etnicznych i kulturowych.

IL

Michail Micheev, *Dnevnik kak ego-tekst (Rossija, XIX–XX)*, Moskva: „Vodolej publisher”, 2007, 264 s.

W książce Micheeva *Pamiętnik jako ego-tekst* na materiale ponad trzystu tekstów o charakterze pamiętnikarskim, pochodzących z rosyjskiego kręgu językowo-kulturowego XIX i XX wieku, przedstawiono różne podejścia do określenia „pamiętnik”, ustalono i omówiono parametry istotne dla tekstów tego rodzaju oraz struktury i tematy często w nich spotykane. Publikacja składa się z dwu części, z których pierwsza pod barokowym tytułem *Trochę teorii, dużo przykładów, przegląd, bibliografia wybrana* ma charakter teoretyczno-sprawozdawczy, zaś drugą poświęcono omówieniu konkretnych pamiętników (cara Mikołaja II i zwykłego Rosjanina tej epoki – Nikity Okuniewa, pisarza Michaiła Priszwina, świadka oblężenia Leningradu podczas II wojny światowej – Aleksandra Bołdyriewa oraz dzienników Lwa Tołstoja i jego żony). Elektroniczna wersja książki od 2007 roku dostępna jest pod adresem: <http://uni-persona.srcc.msu.su/research.htm>

IL